

Mijn column nummer 32

Gifgrond

Van 1980 wordt in Nederland op enige schaal aan bodemsanering gedaan. Deze operatie heeft niet alleen invloed gehad op de bodem, maar ook op onze taal. Twee mooie termen, die algemeen ingang hebben gevonden, zijn 'gifgrond' en 'leeflaag'. Deze woorden zijn populair, wellicht vanwege de kernachtigheid en de mooie alliteratie. 'Gifgrond' staat zelfs in de officiële Woordenlijst Nederlandse taal, oftewel het 'groene boekje'. Dat geldt (nog) niet voor het woord 'leeflaag'.

Het woord 'gifgrond' dook voor het eerst op in het begin van de jaren tachtig. Het werd gebruikt voor grond met gehalten aan verontreinigende stoffen boven de toenmalige C-waarden (de 'saneringsnorm'). Deze grond moest worden verwijderd. Met grond die lichter was verontreinigd, was 'niets aan de hand'. Zo ongeveer dacht men in die tijd. Voor het nemen van beslissingen was dit onderscheid heel gemakkelijk. Tegelijkertijd bemoeilijkte dit het nemen van genuanceerde besluiten. Bijvoorbeeld om niets te doen aan gronden die van nature met arseen zijn verrijkt (tot ver boven de toenmalige C-waarde), maar niet "giftig" vanwege de binding van arseen aan ijzer.

Tegenwoordig wordt de term 'gifgrond' gebruikt voor grond die geschikt wordt geacht voor hergebruik. Dit woord wordt daarmee in de tegenwoordige volksmond voor minder ernstige verontreiniging gebruikt dan voorheen. De voorwaarden voor hergebruik zijn immers streng; de interventiewaarden (de 'opvolger' van de C-waarden) mogen niet worden overschreden. Bovendien worden eisen gesteld aan het uitlooggedrag. Verder bestaan er maatregelen in de sfeer van isoleren, beheersen en controleren en zijn er regels voor de terugneembaarheid.

Grootschalig hergebruik is natuurlijk vervelend voor de grondreinigingsbranche. Van hieruit komen dan ook regelmatig signalen dat er verontreinigde grond 'verdwijnt'. De branche baseert deze constatering op statistische gegevens en heeft de beschuldiging niet hard kunnen maken. De Rijksoverheid gaat momenteel na of hiervoor bewijzen zijn te vinden.